

15 ਫਰਵਰੀ 2013

ਪਹਿਰਾਬੁਰਜ

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਪ੍ਰੈਲ 1-7

ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ

ਸਫ਼ਾ 3 ਗੀਤ: 11, 28

ਅਪ੍ਰੈਲ 8-14

**ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਨਮੋਲ
ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋ?**

ਸਫ਼ਾ 18 ਗੀਤ: 22, 9

ਅਧਿਐਨ ਲੇਖ

■ ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ

■ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਮੁਮਕਿਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਝੂਠੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਮੁਫਤ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਗਵਾਹ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਉਤਪਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਲਾਕੀ ਤਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ (OV)

ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਮੌਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਨਵਾਂ ਅਨੁਵਾਦ (CL), ਈਜ਼ੀ ਟੂ ਰੀਡ ਵਰਯਨ (ERV) ਅਤੇ ਨਿਊ ਵਰਲਡ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਦ ਹੋਲੀ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰਸ—ਵਿਦ ਰੈਫਰੈਂਸਿਸ (NW) ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

Published and Printed by The Watch Tower Bible and Tract Society of India at 927/1 Addeviswanathapura, Rajanukunte, Bangalore 561 203, Karnataka. ਭਾਕ ਪਤਾ: Post Box No. 6441, Yelahanka, Bangalore 560 064, Karnataka. Periodicals Postage Paid at Brooklyn, NY, and at additional mailing offices. POSTMASTER: Send address changes to Watchtower, 1000 Red Mills Road, Wallkill, NY 12589-3299. © 2013 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. ਸਭ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। Printed in India.

ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ

“ਏਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਾਸਾਂ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰ [“ਵਿਰਾਸਤ,” NW] ਹੈ।” —ਯਸਾ. 54:17.

ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦਿਓਗੇ?

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ
ਪਤਾ ਲੱਗੇ?

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਮੁਮਕਿਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ
ਮਿਲੇ?

ਯਹੋਵਾਹ ‘ਜੀਉਂਦਾ ਤੇ ਅਮਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ
ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਵੇਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ
ਹਾਂ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ ਕਦੇ ਬਦਲਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਾਈਬਲ
ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।”
(1 ਪਤ. 1:23-25) ਸਾਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

1. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

2 ਯਹੋਵਾਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਉਦੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਉਤ. 2:4) ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦਸ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਫੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੇਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹਾਂ।” (ਕੂਚ 20:1-17) ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ।—ਜ਼ਬੂ. 73:28.

3 ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਾਰੇ ਕਈ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਯਹੋਵਾਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲੇ। ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। (**ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੱਥੀ 43:3, 4 ਪੜ੍ਹੋ।**) ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀ-ਖ਼ੁਸ਼ੀ

2. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ?

3. ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ।—1 ਯੂਹੰ. 1: 6, 7.

ਸਾਨੂੰ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਮਿਲੀ ਹੈ

4 ਇਕ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ, ਰੀਤ-ਰਿਵਾਜ ਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਢੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦਾਂ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ।

5 ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਸਾਨੂੰ 1931 ਵਿਚ ਕੋਲੰਬਸ, ਓਹੀਓ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪਰਚੇ ਉੱਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੱਖਰ “JW” ਛਾਪੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਭੈਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਐਤਵਾਰ 26 ਜੁਲਾਈ 1931 ਨੂੰ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ

4, 5. ਸੰਨ 1931 ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ “Jehovah’s Witnesses” ਜਾਂ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ” ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਨਾਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੇਂ ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। (**ਯਸਾਯਾਹ 43:12 ਪੜ੍ਹੋ।**) ਇਕ ਭਰਾ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਮੈਂ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ।” ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਇਹ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ 1931 ਤੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਖ਼ਾਸ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਹੈ।

6 ਸਾਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਯਾਕੂਬ ਉੱਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਪੋਟੀਫ਼ਰ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨਾਲ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। (ਉਤ. 39:7-9) ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਵੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ

6. ਸਾਨੂੰ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ?

ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੌਲੂਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਮੰਡਲੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। (1 ਕੁਰਿੰ. 11:2, 23) ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਅਸੀਂ “ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਚੱਲ ਕੇ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ” ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਕੀਏ। (**ਯੂਹੰਨਾ 4:23, 24 ਪੜ੍ਹੋ!**) ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਟੱਡੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

7 ਯਹੋਵਾਹ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡੀ ਵੱਲ ਹੈ।’ (ਜ਼ਬੂ. 118:7) ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: “ਹਰ ਹਥਿਆਰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਨਿਕੰਮਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਜੀਭ ਨੂੰ ਜੋ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਉਂ ਲਈ ਉੱਠੇ, ਤੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਵੇਂਗੀ,—ਏਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

7. ਕਿਹੜਾ ਵਾਅਦਾ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ?

[“ਵਿਰਾਸਤ,” NW] ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਮੈਥੋਂ ਹੈ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ।” (ਯਸਾ. 54:17) ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਸਾਡੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

8 ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ (1) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਇਆ; (2) ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਅਤੇ (3) ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਮੁਮਕਿਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ

9 ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ।

8. ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀ ਦੇਖਾਂਗੇ?

9-11. ਕਿਹੜੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਈਬਲ ਬਚੀ ਰਹੀ?

ਇਕ ਕੈਥੋਲਿਕ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: “1229 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਟੂਲੂਸ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ [ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ] ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ . . . 1234 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਜੇਮਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਅਧੀਨ ਸਪੇਨ ਦੇ ਟਾਰਾਗੋਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਵੀ ਬਾਈਬਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ। . . . 1559 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਪੌਲ ਚੌਥੇ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੋਪ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲਾਂ ਛਾਪਣੀਆਂ ਤੇ ਰੱਖਣੀਆਂ ਮਨ੍ਹਾ ਸਨ।”

10 ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਈਬਲ ਤਬਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਲਗਭਗ 1382 ਵਿਚ ਜੌਨ ਵਿੱਕਲਿਫ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਲਿਅਮ ਟਿੰਡੇਲ ਨੇ ਵੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ 1536 ਵਿਚ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਲੱਕੜ ਦੇ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ।”

11 ਸੰਨ 1535 ਵਿਚ ਮਾਈਕਲ ਕਵਰਡੇਲ ਨੇ ਵੀ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਟਿੰਡੇਲ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ “ਨਵੇਂ ਨੇਮ” ਅਤੇ “ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ” ਵਿਚ ਉਤਪਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਲਾਤੀਨੀ ਬਾਈਬਲ ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਵਿਚ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਕੋਲ *ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ—ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ* ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਈਬਲ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸੌਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਬਚਨ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਸਕਿਆ ਹੈ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ

12 ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਚਨ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਮਿਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ *ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ—ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ* ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਂ

12. *ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ—ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ* ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਂ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ?

ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ—ਮੱਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਤਾਬ (ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ) ਦੇ ਮੁਖਬੰਧ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ: “ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ, ਯਹੋਵਾਹ, 237 ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। . . . ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਨਾਂ ਲਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦ ਬਾਈਬਲ 116 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ 17,85,45,862 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

13 ਪਹਿਲੇ ਇਨਸਾਨੀ ਜੋੜੇ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਾਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਨੂਹ ਨੇ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਧੰਨ ਹੋਵੇ ਯਹੋਵਾਹ ਸ਼ੇਮ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ।” (ਉਤ. 4:1; 9:26) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ

13. ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ?

ਆਪ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ, ਏਹੋ ਈ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪਰਤਾਪ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ।” ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਮੈਥੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਹੀਂ।” (ਯਸਾ. 42:8; 45:5) ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਮਿਟੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਕਿੰਨੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ: ‘ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਝੰਡੇ ਖੜੇ ਕਰਾਂਗੇ।’—ਜ਼ਬੂ. 20:5.

14 ਸਿਰਫ਼ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ ਤੋਂ 21 ਕਿਲੋਮੀਟਰ (13 ਮੀਲ) ਦੂਰ ਥੀਬਾਨ (ਦੀਬੋਨ) ਨਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਇਕ ਪੱਥਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੋਆਬਾਈਟ ਸਟੋਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਆਮਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੋਆਬ ਦੇ ਰਾਜੇ ਮੇਸ਼ਾ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। (1 ਰਾਜ. 16:28; 2 ਰਾਜ. 1:1; 3:4, 5) ਪਰ ਇਸ ਪੱਥਰ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ

14. ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਚਾਰ ਇਬਰਾਨੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਠੀਕਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਚਾਰ ਇਬਰਾਨੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕਰੀਆਂ ਲਾਕੀਸ਼ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ।

15 ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਨਾਂ ਸੈਪਟੁਜਿੰਟ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ ਸੀ? ਯਹੂਦੀ 70 ਸਾਲ ਬਾਬਲੀਆਂ ਦੇ ਗ਼ੁਲਾਮ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 537 ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਕੰਦਰੀਆ ਵਿਚ ਵੱਸ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੈਪਟੁਜਿੰਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਇਬਰਾਨੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

16 ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਛਾਪੀ ਗਈ ਸੀ

15. ਸੈਪਟੁਜਿੰਟ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਉਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

16. ਸੰਨ 1640 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਕੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਸੀ?

ਉਹ ਸੀ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 1640 ਵਿਚ ਛਪੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰ 1:1, 2 ਵਿਚ।

ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

17 ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ‘ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਯਹੋਵਾਹ’ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। (ਜ਼ਬੂ. 31:5) “ਸੱਚਾਈ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਬਰਾਨੀ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਸੱਚਾਈ” ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸੱਚਾ, ਸਹੀ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

18 ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮਿਲੇ। (2 ਯੂਹੰ. 1, 2) ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ “ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਫਜ਼ਰ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਰਗਾ ਹੈ, ਜਿਹ ਦਾ ਚਾਨਣ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਤਾਈਂ ਵੱਧਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” (ਕਹਾ. 4:18) ਅਸੀਂ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜਿਸ

17, 18. (ੳ) “ਸੱਚਾਈ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੱਸੋ। (ਅ) “ਖੁਸ਼ ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ” ਵਿਚ ਕੀ-ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ?

ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਤੇਰਾ ਬਚਨ ਹੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ।” (ਯੂਹੰ. 17:17) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਬਚਨ ਵਿਚ “ਖੁਸ਼ ਖ਼ਬਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ” ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਮਸੀਹੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਗਲਾ. 2:14) ਇਸ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਯਹੋਵਾਹ ਸੱਚੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ

19 ਜਲ-ਪਰਲੋ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਮਰੋਦ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬਲਵੰਤ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “ਨਿਮਰੋਦ ਵਰਗਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ [“ਖ਼ਿਲਾਫ਼,” *NW*] ਬਲਵੰਤ ਸ਼ਿਕਾਰੀ।” (ਉਤ. 10:9) ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿਮਰੋਦ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਰਗਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ: ‘ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਉ ਸ਼ੈਤਾਨ ਹੈ

19, 20. ਨਿਮਰੋਦ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਯੋਜਨਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ?

ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ।’—ਯੂਹੰ. 8:44.

20 ਨਿਮਰੋਦ ਬਾਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਟਾਈਗ੍ਰਿਸ ਅਤੇ ਫਰਾਤ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਂਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਨ। (ਉਤ. 10:10) ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਨ 2269 ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬੁਰਜ ਬਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਪੂਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿਣ। ਪਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: “ਆਓ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਅਰ ਇੱਕ ਬੁਰਜ ਬਣਾਈਏ ਜਿਸ ਦੀ ਟੀਸੀ ਅਕਾਸ਼ ਤੀਕ ਹੋਵੇ ਅਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਾਉਂ ਕੱਢੀਏ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖਿੰਡ ਜਾਈਏ।” ਪਰ ਲੋਕ ਬੁਰਜ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ “ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬੋਲੀ ਉਲਟ ਪੁਲਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ” ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕ ਬੁਰਜ ਬਣਾਉਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। (ਉਤ. 11:1-4, 8, 9) ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਚਾਲ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ। ਪਰ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਚਾਲ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੱਚੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ

ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

21 ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। (ਯਸਾ. 30:20, 21) ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਗਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੀਏ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੀਏ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਚੱਲੀਏ।

22 ਅਗਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕੁਝ ਚਰਚਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂਗੇ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ।

21, 22. (ੳ) ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਖ਼ਤਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ? (ਅ) ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀ ਦੇਖਾਂਗੇ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋ?

‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ
ਦਿੱਤਾ ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ
ਨਾਂ ਦੇਵੇ।’ — ਰਸੂ. 15:14.

ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦਿਓਗੇ?

ਲੋਕ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ?

ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ?

ਸੰਨ 49 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਭਾ ਦੀ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਚੇਲੇ ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਪਤਰਸ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਕੌਮਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦੇਵੇ। ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ

1, 2. (ੳ) ‘ਦਾਊਦ ਦਾ ਘਰ’ ਜਾਂ ਡੇਰਾ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? (ਅ) ਅੱਜ ਕੌਣ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ?

ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: ‘ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਡਿਗੇ ਹੋਏ ਘਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਵਾਂਗਾ; ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਖੰਡਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਵਾਂਗਾ, ਤਾਂਕਿ ਇਸ ਕੌਮ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਿਆਂਗਾ, ਮਿਲ ਕੇ ਦਿਲੋਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ, ਯਹੋਵਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।’—ਰਸੂ. 15:13-18.

2 ‘ਦਾਉਦ ਦੇ ਘਰ’ ਜਾਂ ਡੇਰੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ ਰਾਜੇ ਸਨ। ਇਹ ਘਰ ਉਦੋਂ ਡਿਗਿਆ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਰਾਜੇ ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੂੰ ਰਾਜ-ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਗਿਆ। (ਆਮੋ. 9:11) ਪਰ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਸੋ ਇਹ ਘਰ ਉਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਿਆ ਜਦੋਂ ਦਾਉਦ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜ-ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ। (ਹਿਜ਼. 21:27; ਰਸੂ. 2:29-36) ਚੇਲੇ ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀਆਂ

ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਲੱਖਾਂ “ਹੋਰ ਭੇਡਾਂ” ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।—ਯੂਹੰ. 10:16.

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ

3 ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗ਼ੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ‘ਦਾਉਦ ਦਾ ਘਰ’ ਢਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਬਜਾਇ ਹੋਰ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕ 607 ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 537 ਈਸਵੀ ਪੂਰਵ ਤਕ 70 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ? ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। (1 ਯੂਹੰ. 5:19) ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

3, 4. ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਰਹੇ?

4 ਸਾਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਪੂਰੀਆਂ ਇਬਰਾਨੀ ਲਿਖਤਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੂਸਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਸ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਸੀਯੋਨ ਦੇ ਗੀਤ’ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵੀ ਯਾਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੇਵਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਰੋਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ। **(ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੌਥੀ 137:1-6 ਪੜ੍ਹੋ।)** ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ ਭਾਵੇਂ ਉੱਥੇ ਲੋਕ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ।

ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ

5 ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਤ੍ਰਿਏਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਤਿੰਨ ਦੇਵਤੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਇਕ ਤ੍ਰਿਏਕ ਵਿਚ ਸਿੰਨ (ਚੰਨ ਦੇਵਤਾ), ਸ਼ਾਮਾਸ਼ (ਸੂਰਜ ਦੇਵਤਾ) ਤੇ ਇਸ਼ਟਾਰ (ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਲੜਾਈ ਦੀ ਦੇਵੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

5. ਬਾਬਲ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਤ੍ਰਿਏਕਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ?

ਮਿਸਰ ਦੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਏਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤੇ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਤਾ, ਮਾਤਾ ਤੇ ਪੁੱਤਰ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਸਰੀ ਤ੍ਰਿਏਕ ਵਿਚ ਦੇਵਤਾ ਓਸਾਈਰਸ, ਦੇਵੀ ਆਈਸਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

6 ਈਸਾਈ-ਜਗਤ ਵਿਚ ਵੀ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਤਾ, ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਤਿੰਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਯਹੋਵਾਹ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਕਿ “ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਯਹੋਵਾਹ ਹੈ।” (ਬਿਵ. 6:4) ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਮਸੀਹੀ ਯਿਸੂ ਦੀ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।
—ਮਰ. 12:29.

6. ਈਸਾਈ-ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?

7 ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: “ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ, ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ ’ਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿਓ।” (ਮੱਤੀ 28:19) ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਸੱਚਾ ਮਸੀਹੀ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਤਾ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਯਹੋਵਾਹ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੇ ਯਿਸੂ ਵਾਂਗ ਸਵਰਗੀ ਸਰੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤ੍ਰਿਏਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ਼ਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਨੀ ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਜਾਦੂਗਰੀ

8 ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ

7. ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਸੱਚਾ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

8. ਬਾਬਲੀ ਲੋਕ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ?

ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਾਦੂਗਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਲੀ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਖਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਜਾਂ ਪਾਗਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ।

9 ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਇਸ ਯੂਨਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਕੁਝ ਰਾਖਸ਼ ਚੰਗੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਦੂਗਰੀ ਕਰਨੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਟ ਦੂਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਗ਼ਲਤ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਵੀ ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। (ਯਸਾ. 47:1, 12-15) ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਾਦੂਗਰੀ ਵਗ਼ੈਰਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

— **ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 18:10-12; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 21:8 ਪੜ੍ਹੋ।**

9. (ੳ) ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗ਼ੁਲਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਯਹੂਦੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ? (ਅ) ਅਸੀਂ ਜਾਦੂਗਰੀ ਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ?

10 ਅੱਜ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਜਾਦੂਗਰੀ ਵਰਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਪੁਰਾਣੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਧਰਮ ਵਰਗੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਬਾਬਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਪ੍ਰਕਾ. 18:21-24) ਮਹਾਂ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਜਾਦੂਗਰੀ, ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।—**ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 18: 1-5 ਪੜ੍ਹੋ।**

11 ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: ‘ਤੁਸਾਂ ਜਾਦੂ ਨਾ ਕਰਨੇ।’ (ਲੇਵੀ. 19:26) ਯਹੋਵਾਹ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ “ਝੱਲ ਨਹੀਂ ਸੱਕਦਾ।” (ਯਸਾ. 1:13) ਮਈ 1885 ਦੇ ਜ਼ਾਯੰਸ ਵਾਚ ਟਾਵਰ ਵਿਚ ਜਾਦੂਗਰੀ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: ‘ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਥਾ-ਕਹਾਣੀਆਂ

10. ਮਹਾਂ ਬਾਬਲ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ?

11. ਸਾਡੇ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਦੂਗਰੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।' ਇਸ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਦੁਸ਼ਟ ਦੂਤ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਟ ਦੂਤਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਇਆ ਹੈ।' ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਦੂਗਰੀ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ? (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ) ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੜਫਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

12 “ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਖੀ ਹੈ,” ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। (2 ਯੂਹੰ. 1) ਅਸੀਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ: “ਮੋਏ ਹੋਏ ਸ਼ੇਰ ਨਾਲੋਂ ਜੀਉਂਦਾ ਕੁੱਤਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਜੀਉਂਦੇ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਰਾਂਗੇ ਪਰ ਮੋਏ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ।” ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਨਾ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
—ਉਪ. 9:4, 5, 10.

12. ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ?

13 ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਉੱਤੇ ਯੂਨਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਯੂਨਾਨੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲੋਕ ਯੂਨਾਨੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਪਣਾ ਲੈਣ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾ ਕੇ ਜੀਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੜਫਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਾਬਲ ਅਤੇ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਲੀ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦੇਵਤੇ ਤੇ ਰਾਖਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੜਫਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਲੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਜੀਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

14 ਭਾਵੇਂ ਧਰਮੀ ਇਨਸਾਨ ਅੱਯੂਬ ਕੋਲ ਬਾਈਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ

13. ਯੂਨਾਨੀ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਿਆ ਸੀ?

14. ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ?

ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਅੱਯੂ. 14: 14, 15) ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਮਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰੇਗਾ। (**ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:17-19 ਪੜ੍ਹੋ!**) ਜਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਮਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰਨਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਮਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸੱਚਾਈਆਂ ਵੀ ਸਾਡੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਸਾਨੂੰ “ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ” ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

15 ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਰੋਮੀ. 5:12) ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ “ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ

15, 16. ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ?

ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਆਇਆ” ਸੀ। (ਮਰ. 10:45) ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ‘ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਿੱਤੀ।’—ਰੋਮੀ. 3:22-24.

16 ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। (ਯੂਹੰ. 3:16, 36) ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਤ੍ਰਿਏਕ, ਅਮਰ ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ “ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਹੈ ਯਾਨੀ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ।”—ਕੁਲੁ. 1:13, 14.

ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੋ!

17 ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੱਚੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਹੀ

17, 18. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿੱਥੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਕਿਤਾਬਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ *ਯੀਅਰ ਬੁੱਕ*, *ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਗਵਾਹ—ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਘੋਸ਼ਕ*, ਵਿਡਿਓ ਫੇਥ ਇਨ ਐਕਸ਼ਨ ਪਾਰਟ 1 ਤੇ ਪਾਰਟ 2 ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

18 ਜਿਵੇਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖ ਕੇ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਫ਼ਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਕੂਚ 12: 26, 27) ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ: “ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ, ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ, ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਤੋਂ ਪੁੱਛ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ, ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਆਖਣਗੇ।” (ਬਿਵ.

32:7) ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ‘ਪਰਜਾ ਅਤੇ ਜੂਹ ਦੀਆਂ ਭੇਡਾਂ’ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ। (ਜ਼ਬੂ. 79:13) ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈਏ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।

19 ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭਟਕ ਰਹੇ, ਸਗੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਚਾਨਣ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। (ਕਹਾ. 4:18, 19) ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਓ ਆਪਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਬਚਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸੀਏ। ਨਾਲੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵਾਂਗ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰੀਏ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ: “ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਹੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਤੈਂ ਮੈਨੂੰ ਜੁਆਨੀ ਤੋਂ ਸਿਖਲਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੀਕੁਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅਨੋਖੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੋ ਬੁਢੇਪੇ ਤੇ ਧੌਲਿਆਂ ਤੀਕ ਵੀ, ਹੇ

19. ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ, ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਤਿਆਗ, ਜਦ ਤੀਕ ਮੈਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਬਲ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਦੱਸਾਂ।” —ਜ਼ਬੂ. 71:16-18.

20 ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸਾਡੀ ਭਗਤੀ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। (ਪ੍ਰਕਾ. 4:11) ਉਸ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਨੇਕਦਿਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਖ਼ਬਰੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। (ਯਸਾ. 61:1, 2) ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਨਮੋਲ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਦਿਲੋਂ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਤੇ ਹੁਣ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ-ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।—**ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 26:11; 86:12 ਪੜ੍ਹੋ।**

20. ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?